

Ärende: VN/18125/2025

Förslag till regeringens proposition med förslag till revidering av lagstiftningen om grundläggande konstundervisning

1 § Den grundläggande konstundervisningens syfte och mål

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad form

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Tillägg:

Grundläggande konstundervisningen riktar sig i första hand till barn och unga. Vi vill att detta inkluderas i lagen ur ett tillgänglighets- och ekonomiperspektiv.

3 § Läroplan, lärokursens dimensionering och omfattning

Välj det mest lämpliga

Jag stöder inte förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Förslag: Den nya examen delas upp i delmål 25 +25 +25 studiepoäng

Kommentar:

- Det finns en risk att kvantitet betonas framför kvalitet gällande studiepoäng, då även finansieringen kommer att öka betoningen av examen.
- Ur ett tillgänglighetsperspektiv är det en utmaning att elever kommer att få examen med en utvidgad examen på 50sp, speciellt med tanke på de nuvarande allmänna studier (500h)
- Omfattningen av den nya lärokursen inte övar utan försämrar tillgänglighet ur ekonomisk synvinkel (elever, instituten)

4 § Kommunen som utbildningsanordnare

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

5 § Utbildningsanordnare som fått tillstånd att ordna utbildning

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

7 § Tillstånd att ordna utbildning

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

8 § Ändring och återkallelse av tillstånd att ordna utbildning

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

9 § Anordnande av utbildning och av annan verksamhet

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

10 § Samarbeten

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

11 § Ansvarsuppgift

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad förm

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Kommentar:

- Vi anser att ansvarsuppgiften är en positiv utveckling. Vi kommenterar inte lagtexten utan tillämpningen.

Förslag:

- Det skulle vara viktigt att den som får ansvarsuppgiften har en brett kunnande och att det skulle finnas med experter från respektive konstformer

- Tvåspråkiga (finska-svenska) regioner ska ha sina egna ansvariga när man utser ansvarsuppgifter (Grundlagen 17 § mom 1,2)

- Ansvarsuppgiften kunde vara roterande med en period, som sedan utvärderas

12 § Statlig finansiering

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad förm

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Förslag:

- 4 mom: Examen delas upp i två delmål 25 +25 vilket skulle bidra till institutens finansiering, om examen får en större betoning

- Det finns en risk att kvantitet betonas framför kvalitet gällande studiepoäng, då även finansieringen kommer att öka betoningen av examen

Tillägg:

- 3 mom: Tvåspråkiga (fin/sve) institut får en procentuell ökning som en del av finansieringsmodellen (Grundlagen 17 § mom 1,2).

Bakgrund:

Tvåspråkig undervisning (t.ex. tvåläraarmodellen)

- I tvåspråkiga regioner ökar tillgängligheten. Den ökar också de ekonomiskautgifterna. Därmed är den i behov av tilläggsresursering.

Geografisk splittring

- Fler centrum och längre avstånd både för personal och elever bidrar till sämre tillgänglighet och högre ekonomiska kostnader och borde därmed beaktas i finansieringen av den grundläggande konstundervisningen

Behovet för specialundervisning

- Det finns ett behov inom grundläggande konstundervisningen, vilket ökar hela tiden. Den behöver en resurs och ska nämnas i lagen

13 § Personal

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad form

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Tillägg:

- Resursering av administrationen inom instituten ska vara i proportion till verksamheten
- Lärarna bör ha pedagogiska studier obligatoriskt som en grund för behörighet (20 § Statsrådets förordning)

14 § Antagning som elev

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

15 § Avgifter som tas ut av eleverna

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

16 § Bedömning av elevernas kunskande samt betyg

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad form

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Förslag:

- En uppdelning av examen i tre helheter (25sp) skulle vara fördelaktigt även när man tänker på tillgängligheten

18 § Rätt att få information och anmälningsrätt

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

19 § Utvärdering av utbildningen

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

-

Övergångsbestämmelser (22-24 § i lagförslaget)

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad form

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Förslag:

23 § 1 mom

Vi föreslår att tidtabellen för ibruktagandet av läroplanen skjuts upp med ett år till 2029.

2. Den nya modellen för statlig finansiering som ingår i propositionen. Vad anser ni om arbetsgruppens förslag:

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad form

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Kommentar:

- Finansieringsmodellen är utmanande för mindre och medelstora institut, samt institut utanför stora bostadscentrum.

20 § Behörighet för lärare inom grundläggande konstundervisning

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad form

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Kommentar:

- Vi har en oro över personalens pedagogiska behörighet som inte fastställs

4. Förslag till förordning om grundläggande konstundervisning. Vad anser ni om arbetsgruppens förslag:

Välj det mest lämpliga

Jag stöder förslaget i ändrad form

Ändringsförslag eller andra kommentarer:

Kommentar:

- Förslaget tar inte tillräckligt i beaktande den grundläggande konstundervisningen utanför större bostadscentrum, samt små och medelstora institut
- Språklig tillgänglighet (nationalspråken) tas inte tillräckligt i beaktande i lagförslaget (Grundlagen 17 §)

Övriga kommentarer och anmärkningar:

Vi ber er inleda kommentaren med en hänvisning till ifrågavarande kapitel, underpunkt, stycke eller paragraf i arbetsgruppens förslag. Om kommentaren inte gäller någon viss punkt i förslaget, ber vi er inleda kommentaren med "Allmän kommentar".

Allmän kommentar:

Vi anser att lagen om grundläggande konstundervisning bör styra systemet mot ökad tillgänglighet och jämlikhet. Lagförslaget är på många sätt bra och uppmuntrande. Men betoningen på studiehelhetens omfattning och avsaknaden av specialundervisning gör verksamheten mindre tillgänglig. Vi befarar att en ökad mängd av studier kan stänga ute ännu fler elever från målinriktat hobbyutövande.

Tillgänglighet uppstår inte av sig själv utan kräver systematiskt arbete, resurser och styrning. Lagen bör innehålla en tydlig skyldighet att främja tillgänglighet och jämlikhet på ett målinriktat och uppföljningsbart sätt. Detta gäller social, ekonomisk, språklig, fysisk och geografisk tillgänglighet. Mångfald är ett faktum.

SPRÅKLIG, KULTURELL OCH SOCIAL TILLGÄNGLIGHET

Språkmedvetenhet och tryggheten av undervisning på båda nationalspråken (grundlagens 17 §) är centralt. På många tvåspråkiga områden satsas det redan på två- och flerspråkig verksamhet, men dess upprätthållande och utveckling kräver tillräckliga resurser. Flerspråkighetspedagogik är en egen specialkompetens och dess stöd är viktigt både för regionernas livskraft och för delaktighet och integration.

RASEBORGSMODELLEN

På svenskspråkiga områden – såsom i Raseborg – förverkligas finskspråkiga grupper ofta endast om undervisningen ordnas tvåspråkigt. Ett bra exempel är ”Raseborgsmodellen”, en tvålärarmodell som används i teaterskolan Konfetti. I modellen leds gruppen av två pedagoger som undervisar på finska, svenska och blandspråk. Båda har sin egen specialkompetens inom teaterkonst, vilket i sig breddar undervisningen och höjer dess kvalitet.

Modellen stöder allas deltagande och ger lärarna professionellt stöd. Den möjliggör en flerspråkig verksamhet som även hjälper elever med svagare språkkunskaper att delta fullt ut. Sådana lösningar kräver långsiktig finansiering och utveckling för att kunna fortsätta och anpassas till olika språkliga behov.

SPECIALPEDAGOGIK

Det är också mycket viktigt att beakta och utveckla specialpedagogiken. Många barn och unga behöver differentierade undervisningsmetoder, individuella stödåtgärder eller specialkompetens för att kunna delta på lika villkor. För att detta ska vara möjligt bör statliga medel riktas till utveckling av och utbildning inom specialpedagogik. Den för gruppundervisning lämpliga ”Raseborgsmodellen” kan också anpassas för specialundervisningens behov.

GEOGRAFISK TILLGÄNGLIGHET

Att trygga verksamheten för konstundervisningsanstalter också utanför tillväxtcentrum är väsentligt så att alla barn och unga har lika möjligheter att delta. Det räcker inte att endast betona samarbete – det behövs också konkreta stödformer och incitament för att samarbetet ska kunna förverkligas i praktiken.

ANSVARSUPPGIFTEN

Kompetens inom de ovannämnda områdena bör även beaktas vid tilldelning av ansvarsuppgifter, utöver bred konstämnesspecifik förståelse samt stark kommunikations- och utvecklingskompetens.

Vi ser att en tydlig uppmuntran att främja tillgänglighet, språkmedvetenhet och jämlikhet skulle stärka den grundläggande konstundervisningens betydelse och säkerställa att konsten tillhör alla – också i framtiden.

Vi tackar för ett välgjort lagförslag och ser fram emot fortsatt dialog i frågan.

Raseborgs stad, Kultur- och fritidsnämnd

Louneva Susanna
Raseborgs stad / Raaseporin kaupunki - Kultur- och fritidsnämnd